

Malasi Ná-sevei

Ebulu wooi zu Malasi laaseigi voluve ga ga «ná-keelai.» Naama laaseigi gila nõ ga seveai gaagwesu savagõ zu, puuzu gilagõ zu, é deezu ga: Gõogõ GALAGI ná-keelai ga é vaazu é ná-pelei beta.

Ti gëni gëezu balaagi GALA goo wo nuiti ta zalağa fula nuiti ma: «GALA Keelaiti» (2:7, ta Azee 1:13 zu). Naa ga é keezu, tanigaa ti gëezu Malasi laaseigi ga ga daaseigi ta ti pëeni ba, keke nu la gëni nõnõ ma laasei kitei gwëë.

Malasi ná-sevei gëeni kona undoolugõ ma gaagwesu mõungi ma ziegiti su, Yesu Klista zolõ foloi yeelugõ. Siagizu, Izelayele nuiti ti vaai ma la ta-yooi zu, ti zege zou giligiti su veti ti gëni naati pela velei zu, ti gaaleini, ti ijõ ge leve, Malasi ná-GALA goo wo wotii gëeni Zuda nuiti saama, GALA sei velei lo fai volu, ta GALA debi velei ma wotiiti ti lozeini volu, Pels masadai ma ziegi zu. (Mal 1:7, 8, 12-14; 3:10) Fai tanigaani ti wogai Sevei zu, ti gëëve nõ ege Esedelase ta Neemi nii ta-voloi nõ. Vulu vaiti ti gëni keezu ta kidaalevelala nuiti, ta ti zolõganii ma vuusiëiti kulalalai. Esedelase ta Neemi ti deveiti boni naama vaiti daalõgõma. (Esd. 10:3; Nee. 13:23-27; 13:1-3).

Tõzei ba ga nuõuseiti ti la gëni GALA ná-minazegegiti daazeelias gaani fala, ti gigitõ maagõoozaa gëni de Gõogõ GALAGI va. Zuda nuiti ti gëni ziezu ga GALA ná-pelei, keke ti la gëni ma leveiti sosu ga pagõ.

Zenvu su GALAGI g̃wεε fai la g̃eni ti yiima ga g̃iteg̃ite. Zalaḡa g̃ula nuiti ti la m̃o g̃eni ziezu ta-wotii wu, Izelaye le nuiti balaa ti la g̃eni luazu GALA ná-t̃oḡi va. GALA keelai ná-kisie i zu, naama vaiti maavele ma ti g̃eni g̃εεzu, keni é wuzeg̃e é zalaḡa g̃ula nuiti ip̃oḡo, ta é bo Izelaye le nubuseiti ma ga keni ti valibo ti-yiimaveiti. E bena GALA ná-nεεbei ma vai loo ti g̃igiti su, é bo ti ma ga: «GALA ná-tukp̃oḡaalevei ta paa voloi maabuḡaa. (Mal. 2:17-3:5; 3:13-24). Malasi ḡa G̃ooḡo GALAGI ná-keelai vaa vai wosu (3:1), nii é ga: Eli niinei (3:23, 24). Naa ḡa vaazu Malig̃i b̃oḡoḡo luḡo, nii é ga: Minazeg̃egi ma g̃eelai nuiti ti maab̃unsu ga g̃iteg̃itegi (3:1). Anεε kitogi kpein ge g̃eni ná, Izelaye le nubuseiti ti vaai ma ti zeg̃e zou g̃iligiti su, ti zei ta-yooi zu, ti g̃evele la g̃eni de beteni, keni nii é ga Eli niinei, naa vaa é nubuseiti kigi g̃evele bete ta-GALAGI laaḡomi fai zu. Yesu Klista ḡa é ga: Minazeg̃e niinei ma g̃eelai, naa laaḡomi fai ḡa é daazeelizu ade ma, é ade loli ma m̃oḡo za.

Nubuseiti ta-vaane wuug̃wεetalai

¹ G̃ooḡo GALAGI ná-keela wooi, é boni Izelaye le nuiti ma, é g̃ula Malasi la.

² G̃ooḡo GALAGI ḡe ma: «Ñoḡun, g̃è wo nεεve ve. Kele wa g̃aazaḡasu, wo da ḡe ma: «Lee ḡa g̃á kwεε ba ga è gi nεεve ve?» » G̃ooḡo GALAGI gooḡaavotegi veeve, é ḡe ma: «Ezawu la g̃eni ga Zak̃obe keεḡeloin baa? Anεε naa ve, g̃è yiimazeg̃eve ga Zak̃obe, ³ g̃è Ezawu likpi. G̃è ná-gize yooi ḡea ga fuagi, g̃è ná-poganiiti kwea koveiti ma tevebai zu.» ⁴ Ezawu mavofodai, Ed̃ome, ḡa zoo, é ḡe ma: «Gi ḡolog̃ologa,

kele gá ada woloaiti tosu volu.» Kele Góogó GALAGI Fai-Pε-Maliḡii ḡe ma: «Ti náti to, nà náti toka nò, ta-yooi ḡa loli ga zooi nii faa ḡoi masadai ḡeezu su, ta nuḡuseiti niiti Góogó GALAGI ti laalóḡoma yeenḡpe. ⁵ Izelayele nuḡuseiti, wo-ḡaazuve ḡa naati pe ka, wo ḡa ḡe ma: «Góogó GALAGI wóolove Izelayele nà-zou ḡwεpelegiti pe polu veleiti!» »

Lebiyai nii maanɛai é ve Góogó GALAGI ve

⁶ Góogó GALAGI Fai-Pε-Maliḡii ḡa é nii wosu zalaḡa ḡula nuiti ma: «Doin ḡa ḡa keeḡe lebi, botiḡe nui ḡalaa maliḡii lebi. Ni nà ga ḡeeḡei, lebiyai ḡegele ḡa é veezu bè? Ni nà ga maliḡii, unfemai ḡegele ḡa é bè? Wa ḡaaseigi velevilisu. Kele wa ḡaazaḡasu, wo ḡa ḡe ma: «Leeni ḡa gi è-laaseigi velevilisu ḡa?» ⁷ Wa vaazu ga kózoḡa laamianigiti nà-zalaḡa ḡulazuveiti. Kele wa ḡaazaḡasu, wo ḡa ḡe ma: «Leeni ḡa gi è ḡózoa la?» Wo ḡee vai zu ma: «Góogó GALAGI ná-taḡalii ḡa ga fuun gani.» ⁸ Siegi zu wo vaazu la wo gaazuḡole logani ḡula ga zalaḡai, faa ḡou la ga naa ḡaa? Siegi zu wo vaazu la ga dekpυ gelei ta seeḡe geleiti, faa ḡou la ga naa ḡaa? Naa ve leε ḡa-you ḡundiḡii ya! Toḡa yeezei nei è wu, é è zuzo ga pagó?» Góogó GALAGI Fai-Pε-Maliḡii ḡa é boga. ⁹ «Niima ziegi zu, à kóḡo mu ga wo màanεεε, nèi ḡè ga wa-GALAGI, nii a ke ḡè nà-nuḡuseiti wo maawóinḡa! Naati fea voluma, wa kaazu ga nà wo zuzo ga pagó ḡaa?» Góogó GALAGI Fai-Pε-Maliḡii ḡa é boga. ¹⁰ «Fizóḡe mu ga wo zaama, nu ḡila ge seì velei ma ḡogiti daaḡulu, nii a ke wo mina abui ḡaazo wafuun nà-zalaḡa ḡulazuve.» Góogó GALAGI Fai-Pε-Maliḡii ḡe ma: «Ziima nḡpe ge la ga woye,

gè la yeezeizu wa-veɛani nɔpɛ bu. ¹¹ Mazɔlɔ tɔŋɔi wɔlɔvɛ zii ŋiligiti saama, é zo folo ŋulazu, é li folo liizu. Mini-o-mini, ta ani maku nɛɛnɛgiti galazu dɛbi vai ma, ti da va ga veɛani ɲadegaiti, mazɔlɔ tɔŋɔi wola ŋa wɔlɔ zii ŋiligiti saama.» Gɔoŋɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliŋii ŋa é boga. ¹² «Kɛɛ wɔun, wa bɛlɛlɛlazuzi, wa ŋɛna ŋɛa ma: «Maliŋii ná-tabalii ŋɔzɔvɛ, daamianigi é zɔlɔɔsu gaa, kulanuma nɔpɛ ge la naa va.» » ¹³ Gɔoŋɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliŋii ŋɛ ma: «Wa laabeluzu ga ze, wo da ŋɛ ma: «Bɔŋɔ bɔlɔ vaa ŋa ga nii!» Wo da va ga toganii niiti ti unmaai, niiti ti lɛkpuzu, ba ti zeebɛzu, veɛaniiti kana wo ti veezu! Wa kaazu ga ná yeezei nei naati bu ba?» Gɔoŋɔ GALAGI ŋa é boga. ¹⁴ «Foovooi ŋa yaava nui vɛ, nii togani zine vagɔi ta zea ná-togani bulugi zu, é minazeŋɛai la GALA bɛ, é naa ye ná, é zɛba é va ga taŋili nii daa la zeelini, é naa ŋɛ ga zalaŋai Maliŋii vɛ! Mazɔlɔ ná ga masa gola, dàaseigi maayikiai zii ŋiligiti saama.» Gɔoŋɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliŋii ŋa é boga.

2

Zalaŋa ŋula nuiti tɛnɛ fai

¹ «Zalaŋa ŋula nuiti, devei ŋa niizu é veezu wo ya.» ² Gɔoŋɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliŋii ŋɛ ma: «Ni wo la woiloni, wo va so ga ŋigi, wo va dàaseigi lɛbi, ná wo voovoozu, gè wa-undaanɛɛiti maavalibo ga maanɔŋɔi. Ungo, ná wo-laa luyaiti maavalibo ga foovooi, tɔzei wo tanɔpɛ ge la seŋeni ga yii, é va dɛbi.

³ Ná wo-mavofodai ŋoloŋolosu. Ná togani booiti fazasu wo-ŋaazu vɛ, suaiti wo ti ŋulazu ga zalaŋai

wa-ᵛeti voloiti su, wo ᵛee ma ḃooiti ba, ti wo laaᵛili etea ᵛelei. ⁴ Wa kwεε naazu ga gè devei nii ᵛeeᵛe wo ya, naa ḡa a ke naama minazefegi yena ḡo, nii gè seḡeni Leevi mavofodai ᵛe.» Ḣooḡo GALAGI Fai-Pε-Maliḡii ḡa é boga. ⁵ «Minazefegi naa maavele ma, gè zenvui ta undaanεei ᵛeeᵛe ti ᵛe. Gè ti veeni zea, nii a ke é unfe mà, tama é unfeni mà, sasu da ḃali gàazu. ⁶ E ḡeni kalagi wosu ga gaamai, telebotala vaa la ḡeni dakobḡiti su neḡelein. E ḡeni ziezū pò ziileigi zu ta soledai. E nu ma moinmoin seḡeni faaḡaaza golai ᵛolu. ⁷ Mazobob zalaḡa ḡula nui ḡa da make faaḡwεgi ma, to ḡa ta da toḡi maḡaazaḡabo ma, tozei toḡa ga Ḣooḡo GALAGI Fai-Pε-Maliḡii ná-keelai. ⁸ Kele woun wa, wo ḡakaga, wo zeḡe pele ᵛaḡoi ᵛa, wa-ḡala bo pelei ḡea ga ma moinmoin too zabui. Gaama zu wo Leevi ná-minazefegi ḡologologa.» Ḣooḡo GALAGI Fai-Pε-Maliḡii ḡa é boga. ⁹ «Nà Izelayele nuḃuseiti kpein buzeḡezu wo laalobḡoma, ga ti wo ᵛeleᵛili, ti wo ᵛeleᵛele, tozei wo la ziezū ga zīima, wa zeelobzobzui ḡeezu, wa ḡena nuiti kalaga ga toḡi.»

GALA ná-toḡi ḡologolo pele felegoi

¹⁰ Ade-ḡεε la ḡila nò ḃaa? GALA gilagi nò laade, é ᵛa ade ḃete ḃaa? Leeni vaa zu ade ḃoḡo yaavazu, de da de-mεmεwolani ta-minazefegi ḡologolo? ¹¹ Zuda nuiti ti woᵛaladai ḡea, ti da kəzoba vai ḡe, Izelayele yooi ta Zeeluzalεme. Zuda nuiti ti seizu ḡadegai ḡobza, ᵛe ná neai Ḣooḡo GALAGI ᵛe, ga ti lii ᵛelei, ti da zii ḡili anzaiti fulu, ti da noko kooḡo ganigiti bu. ¹² Zunui nii é naa ḡeezu, Ḣooḡo GALAGI ḡa ma zuwu ḡaaleᵛe Zakobe ná-peleyeḡei wu. Naama nui doun la mō ḡea zea, ḃa mavofoda,

ba nu nɔpɛ nii a ɔɛ zalaɣaiti kulazu Ɔooɔɔ GALAGI, Fai-Pɛ-Maliɣii vɛ.

¹³ Wɛɛ, faaɣaazagi taɣili ba, nii wo keɛzu mɔno: Wa Ɔooɔɔ GALAGI ná-zalaɣa ɣulazuvɛ maabɔɔlesu ga wo-ɣaazudeiti, naa vɛɛ ɔɔloiti ta kpalagiti ba, tɔɔzei Ɔooɔɔ GALAGI la mɔ wɛɛzu wa-zalaɣaiti ba, ta é la yeezeizu wa-veɛaniiti bu. ¹⁴ Wo da gaazaɣagi wo ga: «Leeni vaa zu naa ɣɛɛzu?» Tɔɔzei Ɔooɔɔ GALAGI ɣɛni ga zeelei wo ɣilagilagi wo yɔɔɔzu wa wo-anzaiti, niiti wo ti zeini wa-zunu lounɔ ziɛgi zu, niiti wo ɣɛai ti vɛ ga woovalada nuiti, anɛɛ ni ti ɣɛvɛ ga wa-ziepolu nuiti ta waminazeɣe anzaiti. ¹⁵ Ɔooɔɔ GALAGI la wo felegɔ wo ɣɛni ga kpuse ɣila ta zɛnvu ɣila wa tɔ? Lee ɣa é ga naama bɔsu vai voluvɛ? E la ga wo-mavofodai zɔɔɔ nɔ baa, nii GALA ge feezu? A dama ga bɔɔɔ, wa va ɣɛɛ anzanui va, nii wo seidai wa-zunu lounɔ ziɛgi zu! ¹⁶ Ɔooɔɔ GALAGI, Izelayɛle ná-GALAGI ɣɛ ma: «Anza ɣɛɛ ba vai maayo ge la bɛ. Zɔi é ɣɛɛzu anzai va, kulavɛ eɣɛ nui, nii é ná-seɣei zulaavesu ga ɣamai, a ɣɛna toosu vaiti kea.» Ɔooɔɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliɣii ɣa é boga. A dama ga wo-yɛnvui, wo mina ɣɛ ga woovalada nu!

Maliɣii ɣa ná-keelai levesu

¹⁷ Wa Ɔooɔɔ GALAGI bɔɔzu ga wa-bɛzuvulaiti. Keɛ wa gaazaɣagi wo su, wo da ɣɛ ma: «Leeni ɣa gi kpɔɔzu la?» Wa kpɔɔzu, wa ɣɛna ɣɛa ma: «Nu-o-nu nii é faa ɣɔi volu, naa ɣa pagai Ɔooɔɔ GALAGI ɣaazu, toɣa losu naama nuiti polu.» Baa mu: «Telebo GALAGI ɣa mini?»

3

¹ Góogó GALAGI Fai-Pε-Maliqíi gε ma: «Nà nà-keelai levesu, ga é pelei βετε túgó. Maliqíi nii wo kpəunsu, naa gá va, é le gaamanə GALA sei vεlei wu, vε ná ga nənəi. Minazεgεgi ma gεelai wo wəin gεεzu, wεle, tə gá é vaazu.»

² Kεle βε gá a zιε paa voloi wu? Bε gá a ye lo kəgəa, siegi zu é gúlazu la kelema? Mazəbə kulavε ga gáin bo nui ná-abui, ege segeɗei zeeɗaabaai. ³ Toɗa zei ga gáin bo nui gεvele, nii a da kəlui bəi, é gaawun, é wali gaei pade. Toɗa Leevi mavofodai pade, egevelei nu a da zanugi ta walii pade da. Naazu ta gε ga Góogó GALAGI nənəiti, ti gε ga nuiti ti vaazu ga vεβaniiti, egevelei é la təgi zu. ⁴ Góogó GALAGI gá yeezei naazu Zuda nuiti ta Zeeluzalεme nuiti ta-veβaniiti bu, egevelei zəma voloiti ti gεni la, kona məungiti su.

⁵ Góogó GALAGI Fai-Pε-Maliqíi gε ma: «Nà vaazu wo zaama, nii a ke gè wo lukpə. Gè zuvile ga gè zoɗoiti ta wεenzo nuiti peelala, ta niiti ti zεε gəonaiti bosu, ta niiti ti la botigε nuiti salai veezu. Nà gε balaa naati daaləgəma, niiti ti la luazu bà, ti poanzaiti ta podointi kpəbzu, naa vεε seikəgəma nuiti ba.»

Puusieiti ta GALA kəiti ta-vai

⁶ «Nà gá gè ga Góogó GALAGI, gè la zεgea gεvele ma pε! Naa maavele gá é keeni, wəi wo ga Zakəbe mavofodaiti, wo ma zuwui gaa la leveni. ⁷ Kaite wo-mεmεwolani ta-ziegiti su, wo vɔluaveni nà-deveiti ba, wo la gəloni ti vε. A gale ma pə, nà gale ma wo və.» Góogó GALAGI Fai-Pε-Maliqíi gá é boga. «Kεle wa gəazaɗasu, wo da gε ma: <Gá gale

ma è ɔɔ ɔale?» ⁸ Nà wo woogaaɔotesu ga nii: Nu ɔa zoo nei é GALA unma? Mazɔɔɔ wa ùnmazu. Kεε wa gàazaɔasɔ, wo da ɔε ma: «Gi è unmaɔε ɔale?» Wa ùnmazu, siεgi zu wo ɔεεzu la wa-ɔuusiεiti ta wa-GALA kɔɔiti feezu la. ⁹ Foovooi zeelivε wo ma, mazɔɔɔ nà ɔa wo pε wo ùnmazu, wɔi wo ga nuɔuseiti. ¹⁰ A ɔa mu ga wa-ɔuusiεiti kpein naavolo makεsuɔε GALA sei vεlei wu, naa ɔa a kε, daamianigi mina ɔala nà-pεlei wu.» Gɔɔɔɔ GALAGI Fai-Pε-Maliɔii ɔε ma: «À pòlugula lε ga naama vεlei, wa pεε, ni gè la geeɔɔɔgi ma vεlelaveti daalaoni wo vε, gè ɔa tuya loo wo vε, é ɔoɔɔa ma.» ¹¹ Gɔɔɔɔ GALAGI Fai-Pε-Maliɔii ɔε ma: «Nà kotogiti kologolo wo vε. Ti la mɔ wa-yooi ɔaawaaiti kologologa pε. Ta wa-leezεn beleti ta yε waazu ɔɔ wa-balaɔaiti su.» ¹² Gɔɔɔɔ GALAGI Fai-Pε-Maliɔii ɔε ma: «Zii ɔiligiti kpein ta ɔε wo ma undaanεε nuiti, mazɔɔɔ wa ɔε zou nei zu.»

GALA ka ná-telebodai lεεzu

¹³ Gɔɔɔɔ GALAGI ɔε ma: «Wa beɔlelala ɔεεzuɔulaiti bosu dàalɔɔɔma. Kεε wa gàazaɔasɔ, wo da ɔε ma: «Lee ɔɔɔɔɔɔ ka gi bogai ɔɔun è laalɔɔɔma?» ¹⁴ Wa ɔεεzu ma: «Nu ɔa botii ɔεεzu GALA bε nɔ fuun. Gi ná-deveiti soga, gi ɔɔɔɔ maawɔin, nii a kε gi Gɔɔɔɔ GALAGI Fai-Pε-Maliɔii ná-kpɔbai zɔɔɔ, kεε lee ɔulanuma ɔa gi sɔɔɔgai naa zu?» ¹⁵ Naa ɔa é ba, gi ɔida bu ga waso nuiti ka ti ga undaanεε nuiti. Ungo! Nuiti ti faa ɔɔi ɔolu, naati ka ti kulagaanεεzui zu. Anεε ni ta GALA suɔɔɔɔsu, faa nɔpε ge la ti ɔa, ta ɔulazu su.» »

¹⁶ Kεε, niiti ti Gɔɔɔɔ GALAGI vε ga woogεɔila nuiti, naati ti woolaani ma ga pagɔ, Gɔɔɔɔ GALAGI

ɣɪdaani ti bɔɛ wooiti bu, ɛ ti woomenini. Sevei ɣɛɛni ga ɣɪzesui Ɔooɣɔ GALAGI ɣaazu, naati tavaa zu, niiti ti be ga woogɛɣɪla nuiti, ti da deɓi.

¹⁷ Ɔooɣɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliɣii ɣɛ ma: «Yeei nɔpɛ gɛ vaa zu nà-zobogi ɣulazu la keɛma, naama nuɓuseiti ta ɣɛ ga nɔnɔiti, ta nà-nu ɣiteɣitegiti, nà ti ɣaazumaawɔingɔ, eɣevelei doun keɛɣɛi a da nà-doun zunui ɣaazumaawɔingɔ la, nii ɛ botii ɣɛɛzu be. ¹⁸ Wa weɛ naazu, wo ka mɔnɔ ga zɔɣɔzu ɣa telebo nuiti ta nu nɔiti ba, ta zɔɣɔzu ɣa naati ba ti botii ɣɛɛzu GALA be, ta niiti ti la botii ɣɛɛzu be.»

¹⁹ Ɔooɣɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliɣii ɣɛ ma: «Foloi ta ɣa vaa zu, toɣa ɣɛ eɣɛ abu ɓɔi golai, nii kpadii. Naama volo ná, waso nuiti kpein, ta niiti ti ga faa nɔu ɣɛ nuiti, ta ɣala abui zu, eɣevelei molo baɣai a da ɣala la, ma laagi, ɓaa ma zapei tanɔpɛ ge la yeɣa ná. ²⁰ Keɛ, wɔiti wo bɛ ga woogɛɣɪla nuiti, telebo foloi ɣa ɣulazu keɛma wo ve, ma zezei ɣa va ga keɛɣi. Naazu wa da ɣula, wo da ɛ, wo da vili ga koozunɛi, eɣevelei nike yiivoiti ta ɣena ɣulaa la sasai zu. ²¹ Voloi gɛ nà-zeɣaaɓaai ɛɛzu la, wa zie faa nɔu ɣɛ nuiti ma, ti ɣɛ ga zuvui wo ɣɔɣwu.» Ɔooɣɔ GALAGI Fai-Pɛ-Maliɣii ɣa ɛ boga.

Eli vaa vai volu

²² «À ɣɪze Moize ná-tɔgi ta deveiti su, nà-botigɛ nui nii gɛ ti veeni zea Ɔɔɛbe gizei ma, Izelaye nuɓuseiti kpein be.

²³ A weɛ: Nà GALA goo wo nui Eli levesu wo ma, aisa Ɔooɣɔ GALAGI ná-foloi va zeeli, naama volo wolai nii maayikiai. ²⁴ Toɣa doun keɛɣɛiti zɔɣɔzubeɛ ta ti-lointi, ɛ lointi zɔɣɔzubeɛ ta ti-ɣɛni,

naa ɔ́a a ke gè mina va gè va faa ɲou la zoi ma, é
va ɔ́oloɔ́olo.»

GALA Sɛvɛi
Portions of the Holy Bible in the Toma language of
Guinea
Des portions de la Sainte Bible dans la langue de la
Guinée Toma

copyright © 2013 Pioneer Bible Translators

Language: Toma

Translation by: Pioneer Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 29 Jan 2022

95f995fa-1e05-5170-a262-d0f7dabeeddf